

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного виховання,
здоров'я і туризму

М.В. Маліков

2023

СПОРТИВНЕ ОРІЄНТУВАННЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

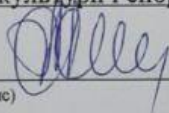
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Фізичне виховання
(назва)

Укладач Пиптюк П.Ф., доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту

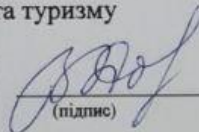
Протокол №1 від "30" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури і спорту

(підпис)

А. П. Конох

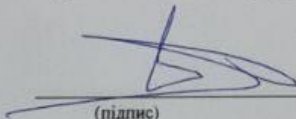
Ухвалено науково-методичною радою
факультету

Протокол №1 від "31" серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету фізичного виховання, здоров'я
та туризму

(підпис)

В.В. Дорошенко
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2023 рік

Робоча програма “Спортивне орієнтування” для студентів за напрямом підготовки 6.010201 “Фізичне виховання”, “29” серпня, 2014 року. – 12 с.

Розробник: Пиптюк П.Ф., ст. викладач кафедри ТМФВіС
 Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ТМФВіС
 Протокол від “29” серпня 2014 року №1

Завідувач кафедри _____ А.П. Конох

“29” серпня 2014 року

Схвалено науково-методичною радою факультету фізичного виховання ЗНУ

Протокол від “28” серпня 2014 року №1

Голова _____ І.О. Денисенко

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0102 “Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини”	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 6.010201 “Фізичне виховання”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат		Семестр	
Загальна кількість годин - 54		IV-й	IX-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 1,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		0 год.	4 год.
		Лабораторні	
		34 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		16 год.	36 год.
		Індивідуальна робота	
4 год.	8 год.		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 1/1,5
 для заочної форми навчання – 1/7

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – забезпечити глибоку теоретичну і практичну підготовку студентів, формуючи у них систему професійних знань та умінь з питань організації і проведення занять зі спортивного орієнтування. Вивчення дисципліни сприяє розширенню світогляду фахівців - менеджерів з туризму, підвищує їх теоретичний рівень з питань спортивного орієнтування, стимулює самопізнання і розвиток.

Завдання:забезпечити підвищення рівня педагогічної компетентності студентів; формування у студентів наукові уявлення про сутність та структуру спортивного орієнтування; засвоєння знань з організації і проведення занять зі спортивного орієнтування; формування уявлення про види спортивного орієнтування; дати професійну характеристику спортивному орієнтування в різних ланках туристичного руху; важливим завданням фізкультурних навчальних закладів є підготовка фахівців для роботи в оздоровчо-рекреаційній сфері. “Спортивне орієнтування” покликана сформувати в студентів систему знань і умінь в організації і методики проведення масових заходів з спортивного орієнтування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні терміни і поняття які відносяться до спортивного орієнтування;
- предмет, завдання та науково-методичні основи спортивного орієнтування;
- джерела інформації зі спортивного орієнтування;
- проблеми підготовки в спортивному орієнтуванні;
- провідні напрямки управління розвитком та організації спортивного орієнтування;
- основні поняття та положення курсу;

вміти:

- використовувати основні поняття курсу;
- користуватись спеціальною і додатковою літературою;
- самостійно розробити план проведення заняття зі спортивного орієнтування;
- використовувати набуті професійні знання з питань організації і проведення занять зі спортивного орієнтування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Основи орієнтування на місцевості.

Тема 1. Основні цілі та завдання спортивного орієнтування, як виду спорту.

Тема 2. Організація початкової підготовки з орієнтування.

Тема 3. Проведення практичної підготовки з орієнтування.

Змістовий модуль II. Види змагань зі спортивного орієнтування.

Тема 1. Тактика окремих видів змагань.

Тема 2. Змагання з орієнтування.

Тема 3. Орієнтування та рух по місцевості.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основні цілі та завдання спортивного орієнтування.												
Тема 1. Основні цілі та завдання спортивного орієнтування, як виду спорту.	7	-	-	5	-	2	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Організація початкової підготовки з орієнтування.	7	-	-	5	-	2	8	-	-	2	-	6
Тема 3. Проведення практичної підготовки з орієнтування	10	-	-	6	-	4	8	2	-	-	-	6
Разом за змістовий модуль 1	24	-	-	16	-	8	24	4	-	2	-	18
Змістовий модуль 2. Види змагань зі спортивного орієнтування.												
Тема 1. Тактика окремих видів змагань	8	-	-	6	-	2	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Змагання з орієнтування.	8	-	-	6	-	2	8	-	-	2	-	6
Тема 3. Орієнтування та рух по місцевості.	10	-	-	6	-	4	8	-	-	2	-	6
Разом за змістовий модуль 2	26	-	-	18	-	8	22	-	-	4	-	18
Усього годин	50	-	-	34	-	16	46	4	-	6	-	36
ІНДЗ	4	-	-	-	4	-	8	-	-	-	8	-
Усього годин	54	-	-	34	4	16	54	4	-	6	8	36

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
Змістовий модуль I. Основи орієнтування на місцевості			
1	Тема 1. Основні цілі та завдання спортивного орієнтування, як виду спорту	5	-
2	Тема 2. Організація початкової підготовки з орієнтування	5	2

3	Тема 3. Проведення практичної підготовки з орієнтування	6	-
Змістовий модуль II. Види змагань зі спортивного орієнтування			
1	Тема 1. Тактика окремих видів змагань	6	-
2	Тема 2. Змагання з орієнтування	6	2
3	Тема 3. Орієнтування та рух по місцевості	6	2
	Разом	34	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
Змістовий модуль I. Основи орієнтування на місцевості			
1	Тема 1. Основні цілі та завдання спортивного орієнтування, як виду спорту	2	6
2	Тема 2. Організація початкової підготовки з орієнтування	2	6
3	Тема 3. Проведення практичної підготовки з орієнтування	4	6
Змістовий модуль II. Види змагань зі спортивного орієнтування			
1	Тема 1. Тактика окремих видів змагань	2	6
2	Тема 2. Змагання з орієнтування	2	6
3	Тема 3. Орієнтування та рух по місцевості	4	6
	Разом	16	36

7. Індивідуальні завдання

Передбачає виконання науково-дослідницького завдання: реферат за темою, кількість сторінок 10.

1. Розробка програми дослідження і вивчення історичного розвитку спортивного орієнтування.

2. Вивчення системи підготовки і участі студентів в змаганнях зі спортивного орієнтування.

8. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

– пояснювально-ілюстративний: студентам надається матеріал (факти, оцінки, висновки) з методичної літератури у “готовому” вигляді;

– репродуктивний метод: студенти виконують завдання за певним зразком згідно інструкцій викладача (аналіз дій спортсмена на дистанції (за вибором));

– дослідницький метод: студенти самостійно вивчають літературу, джерела, статистичні дані і виконують завдання пошукового характеру (розробка тактичних дій спортсмена, моніторинг системи підготовки студентів, школярів).

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування, перевірка індивідуальних завдань.

Модульний контроль: усне опитування, підсумковий контроль, перевірка самостійних завдань, залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань			Залік/іспит	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	Індивідуальне завдання	20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20		
30	30			

Розподіл балів змістовного модулю за видами робіт:

- робота на практичних заняттях – 0-10 балів;
- виконання самостійної роботи – 0-20 балів.

Індивідуальне завдання передбачає розробку програми дослідження і вивчення історичного розвитку спортивного орієнтування. Вивчення системи підготовки і участі студентів в змаганнях зі спортивного орієнтування.

Залежно від якості виконання (складність і якість виконання завдання – 1-10 балів, кількість і науковість використаних джерел – 1-5 балів, ступінь самостійності під час виконання – 1-5) студент отримує від 1 до 20 балів.

Залік передбачає підсумковий контроль знань, який відбувається у вигляді усного опитування за основними положеннями лекційного курсу.

Критерії оцінювання знань:

- 20-18 балів – послідовне, логічне, обґрунтоване викладення матеріалу;
- 18-16 балів – вміле й вивірне формулювання висновків та узагальнень;
- 16-14 балів – знання і розуміння всього програмного матеріалу в цілому;
- 14-12 балів – наявність окремих несуттєвих помилок під час відповіді;
- 12-10 балів – спрощене викладення матеріалу;
- 10-8 балів – наявність окремих суттєвих помилок під час відповіді;
- 8-6 балів – поверхневе знання і розуміння основного матеріалу;
- 6-4 балів – непослідовне викладення матеріалу, наявність істотних помилок;
- 4-2 бали – невміння робити висновки та узагальнення з програмного матеріалу;
- 2-0 балів – нерозуміння програмного матеріалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85-89 (дуже добро)	4 (добре)	
C	75-84 (добре)		
D	70-74		

	(задовільно)	3 (задовільно)	
E	60-69 (достатньо)		
FX	35-59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

11. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма http://web-files.znu.edu.ua/bank/2013/03/11/3517_1363334223_sportivne_or_ntuvannya_1_.pdf
2. Методичні матеріали для забезпечення лабораторних занять http://web-files.znu.edu.ua/bank/2008/11/47/3517_1227181330_06_Metod_mater.pdf
3. Методичні матеріали для забезпечення самостійної роботи студентів http://web-files.znu.edu.ua/bank/2011/02/08/3517_1298363877_05_Samost.pdf
4. Методичні матеріали та тематика завдань для студентів заочного відділення http://web-files.znu.edu.ua/bank/2008/11/47/3517_1227016950_04_06_Metod_mater.pdf
5. Контрольні завдання та тести http://web-files.znu.edu.ua/bank/2008/11/47/3517_1227017254_07_Kontr_zavd_ta_testi.pdf
6. Перелік питань до заліку http://web-files.znu.edu.ua/bank/2008/11/47/3517_1227016976_08_Putannyi_do_zaliku.pdf

12. Рекомендована література

Основна

1. Федорченко В.К. Історія туризму в Україні / В.К. Федорченко, Т.А. Дьорова. – К.: Вища школа, 2002. – 195 с.
2. Биржаков М.Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. – СПб: Питер, 2002. – 320 с.
3. Квартальнов В.А. Туризм: теория и практика / В.А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 312 с.
4. Сысоева О.Е. Организация летнего отдыха детей / О.Е. Сысоева. – М.: Владос, 1999. – 176 с.
5. Максименко С.В. Туристская деятельность: международно-правовые аспекты / С.В. Максименко. – Одесса: Латстар, 2001. – 168 с.
6. Жарков А.Д. Технология культурно-досуговой деятельности / А.Д. Жарков. – М.: Профиздат, 2002. – 287 с.
7. Каурова А.Д. Организация сферы туризма / А.Д. Каурова. – СПб.: Издательский дом Герда, 2004. – 312 с.
8. Ушаков Д.С. Технологии выездного туризма / Д.С. Ушаков. – М.: ИКЦ МарТ, 2005. – 448 с.
9. Маньшина Н.В. Путеводитель по курортам мира. 200 европейских курортов. Выпуск 1 / Н.В. Маньшина. – М.: Медси, 2004. – 286 с.

10. Афанасьев С.П. Что делать с детьми в загородном лагере / С.П. Афанасьев, С.В. Коморин, А.И. Тимонин. – Кострома: МЦ Вариант, 2001. – 220 с.
11. Бочелюк В.Й. Дозвіллезнавство / В.Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
12. Гаранин Н.И. Менеджмент туристской и гостиничной анимации / Н.И. Гаранин, И.И. Булыгина. – М.: Советский спорт, 2004. – 127 с.
13. Горшкова А. Организатору досуга молодежи / А. Горшкова. – М.: Молодая гвардия, 1994. – 160 с.

Додаткова

1. Пестерева А. Детский туризм в эпоху экономического кризиса / А. Пестерева // Турбизнес. – 2010. – №3. – С. 5-8.
2. Основы туристской деятельности / [сост. Е.И. Ильина]. – М., 2000. – 154 с.
3. Менеджмент туризма: Туризм как вид деятельности: Учебник / [под. общ. ред. В.А. Квартального]. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 288 с.
4. Богданова С. Подарим детям каникулы / С. Богданова // Туризм: практика, проблемы, перспективы. – 2003. – №4. – С. 44-45.
5. Модельный закон Межпарламентской Ассамблеи СНГ “О детском и юношеском туризме” от 4 декабря 2004 г. №24-12. – Информационный бюллетень Межпарламентской Ассамблеи СНГ, 2005 г., №35 (2). – 77 с.
6. Андрущенко Т. Туризм – нетрадиційна форма оздоровлення / Т. Андрущенко // Дошкільне виховання. – 2007. – №7. – С. 19-20.
7. Круцевич Т.Ю. Оптимізація рухової активності дітей старшого дошкільного віку в процесі туристсько-краєзнавчої діяльності / Т.Ю. Круцевич // Гуманітарний вісник ДВНЗ Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, ПП «СКД», 2008. – С. 88-90.
8. Пангелова Н.Є. Фізична підготовка дітей старшого дошкільного віку в процесі занять з елементами туризму / Н.Є. Пангелова, Д.С. Мазоха // Гуманітарний вісник ДВНЗ Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, ПП «СКД», 2008. – С. 98-100.
9. Завьялова Т.П. Дошкольный туризм: проблемы, поиски, решения / Т.П. Завьялова // Физическая культура в школе. Научно-методический журнал. – 2011. – №2. – С. 24-28.
10. Куликов В.М. Школьный туризм: концепция с критическими оценками современного состояния / В.М. Куликов // Вестник детско-юношеского туризма в России. – 1997. – №3 (23). – С. 6-24.
11. Маслакова Е.А. Классификация видов детского туризма / Е.А. Маслакова // Актуальные проблемы управления-2009. 14-я Всероссийская научно-практическая конференция. – М.: ГУУ, 2009. – С. 27-35.

12. Маслакова Е.А. Концепция управления развитием детского туризма в современных экономических условиях / Е.А. Маслакова // Вестник университета (ГУУ). – 2009. – № 17. – С. 141-147.

13. Безпалько О.В. Молодь і дозвілля: Теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання / О.В. Безпалько, А.І. Годлевська, Г.О. Ірза, А.Й. Капська, О.Г. Карпенко. – К.: А.Л.Д., 2000. – 208 с.

14. Булыгина И.И. Об анимационной деятельности в туристских и спортивно-оздоровительных учреждениях / И.И. Булыгина, Н.И. Гаранин // Теория и практика физической культуры. – 2000. – №11. – С. 26-29.

15. Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти / Інститут туризму Федерації профспілок України / [О.І. Лугова (ред.)]. – К., 2002. – 162 с.

16. Даринский А.В. Культурно-массовая работа в здравницах и на турбазах / А.В. Даринский. – М.: Профиздат, 1980. – 112 с.

17. Егорычева В. Спутник: 40 лет в туризме / В. Егорычева, А. Хохлов. – М.: Новые знания, 1998. – 65 с.

18. Курило Л.В. Теория и практика анимации: Учебное пособие / Л.В. Курило. – М.: Советский спорт, 2006. – 195 с.

19. Петрова І.В. Дозвілля в зарубіжних країнах: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І.В. Петрова. – К. : Кондор, 2005. – 406 с.

20. Скрипунова Е.А. О предпочтениях городской молодежи / Е.А. Скрипунова, А.А. Морозов // Социс. – 2002. – №1. – С.105-110.

13. Інформаційні ресурси

1. Ганопольский В.И. Туризм и спортивное ориентирование: учебник для институтов физической культуры. Режим доступа: <http://www.skitalets.ru/books/metod/turiorient/>

2. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки. Режим доступу: <http://krokus.org.ua/material/matind.html>

4. Перелік класифікованих туристських спортивних маршрутів України. Режим доступу: http://krokus.org.ua/material/perelik_marshrutiv.html

5. Любіцева О.О. Методика розробки турів: навчальний посібник. Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/lubiceva_mrt.htm